

Õiguskantsleri Kantselei

Evelin Poolamets
esimees
Vinni Vallavolikogu
epost@vinnivald.ee

Teie nr
Meie 24.04.2026 nr 6-11/260983/2603517

Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenus

Lugupeetud volikogu esimees

Õiguskantsler saatis aasta alguses linnade ja valdade juhtidele [kirja](#), milles palus neil hoida end kursis seadusemuudatustega ja muuta sellele vastavalt oma õigusakte.

Kuna 1. septembril 2025 jõustusid [sotsiaalhoolekande seaduses](#) (SHS) mitu muudatust ([§-d 45¹–45⁴](#)), oleme pisteliselt kontrollinud, kas vallad ja linnad on muudatusi arvestades ka enda õigusakte uuendanud.

Kui omavalitsuse määruses sätestatu läheb vastuollu seadusega, on omavalitsuse määrus ühtlasi vastuolus ka Eesti Vabariigi põhiseadusega (§ 3 lõikega 1 ja § 154 lõikega 1). Sellisel juhul teeb õiguskantsler ettepaneku kohalikule omavalitsusele viia oma õigusakt kooskõlla seaduse ja põhiseadusega.

Seaduse kohaselt tuleb hoiuteenus tagada suure hooldus- ja abivajadusega lapsele. Seaduse definitsiooni järgi on suure hooldus- ja abivajadusega laps lastekaitseseaduse tähenduses abivajav laps, kes vajab oma vaimse või füüsilise tervise seisundi tõttu eakohasega võrreldes keskmisest enam hooldust, järelevalvet ja muud tuge ([SHS § 45¹ lg-d ja 2](#)). Sellisel lapsel võib, kuid ei pruugi olla tuvastatud puue. Seadus puude olemasolu ei nõua.

Seadus kohustab hoiuteenust pakkuma ka üle 18-aastasele noorele, kui ta õpib. Kui noor saab 18-aastaseks, kuid jätkab õpinguid põhikoolis, gümnaasiumis, kutseõppe tasemeõppes või täiendkoolituskursusel, tuleb tagada talle hoiuteenus õppeaasta lõppemiseni (31. augustini) või kursuse lõppemiseni; kui õpilane arvatakse kooli või kursuse nimekirjast varem välja, siis selle ajani ([SHS § 45¹ lg 4](#)). Samasugused vanusepiirid on riik seadnud ka toetuse kasutamiseks, mida riik annab kohalikele omavalitsustele suure hooldus- ja abivajadusega lastele abi pakkumiseks ([SHS § 156 lg 3³](#)).

Vinni Vallavolikogu 28.03.2018 määrus nr 6 „[Sotsiaalhoolekandelise abi andmise kord](#)“ näeb ette, et riigi rahastatavat lapsehoiuteenust on õigus saada raske ja sügava puudega lapse seaduslikul esindajal või hooldajal kuni selle kalendriaasta lõpuni, kui laps saab 18-aastaseks, eeldusel, et lapse hooldeteenuse vajadus on lapse rehabilitatsiooniplaanis ja lapse

hooldamine ei ole samal ajal tagatud teiste sotsiaalteenustega (v.a perekonnas hooldamine) ja laps ei viibi samal ajal haridusasutuses (§ 66).

Lisaks on Vinni Vallavolikogu 14.12.2023 vastu võtnud määruse nr 10 „[Lapsehoiuteenuse kord](#)“. See määrus näeb ette, et Vinni valla eelarvest rahastatava lapsehoiuteenuse saajaks on üldreeglina tõhustatud või erituge vajav koolieelses eas olev laps ning vabade kohtade olemasolul võivad teenust saada erikokkulepete alusel ka koolikohustuslikus eas olevad 7–18 aastased noored (§ 4).

Et hinnata Vinni Vallavolikogu määruste kooskõla seaduse ja põhiseadusega, palun vastake järgmistele küsimustele.

1. Millise määruse alusel korraldatakse suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiu teenus Viini vallas ([SHS -d 45¹–45⁴](#))?
2. Mida tähendab *riigi rahastatav* lapsehoiuteenus määruses „[Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord](#)“? Kas see seab piirangud teenuse saajate arvule või piirab teenuse saamist muul moel?
3. Miks ei saa määruse „[Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord](#)“ kohaselt hoiuteenust pere, kus kasvab suure hooldus- ja abivajadusega laps, kellel ei ole tuvastatud puuet?
4. Mis põhjusel on määruse „[Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord](#)“ kohaselt võimalik õppivatel lastel hoiuteenust saada vaid selle kalendriaasta lõpuni, mil laps saab 18-aastaseks, mitte õppeaasta või kursuse lõpuni või lapse kooli või kursuse nimekirjast väljaarvamiseni, nagu näeb ette seadus?
5. Mis kaalutlustel kehtestati määrusega „[Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord](#)“ nõue, et hoiuteenuse vajadus peab kirjas olema lapse rehabilitatsiooniplaanis?
6. Miks on reguleeritud lapsehoiuteenuse osutamist ka määruses „[Lapsehoiuteenuse kord](#)“? Millist teenust selle alusel osutatakse: kas hoiuteenust [SHS § 45¹–45⁴](#) alusel või muud teenust?
7. Juhul kui määruse „[Lapsehoiuteenuse kord](#)“ alusel osutatakse hoiuteenust suure hooldus- ja abivajadusega lapsele [SHS § 45¹–45⁴](#) mõistes, siis
  - miks piirab määrus nende perede õigust hoiuteenusele, kus kasvab suure hooldus- ja abivajadusega laps, keda ei saa pidada tõhustatud või erituge saavaks lapseks?
  - põhjusel on määrusega piiratud koolikohustuslikus eas laste võimalust hoiuteenust saada vabade kohtade olemasoluga?
  - mida peab teenuse taotleja tõendama, kui ta soovib määruses sätestatud üldreeglit erandit (nt § 4 ja § 6)?

Palume Teilt võimalusel vastust 22. maiks.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Angelika Sarapuu
vanemnõunik sotsiaalsete õiguste osakonna juhataja ülesannetes
õiguskantsleri volitusel

Angelika Sarapuu 6938411
Angelika.Sarapuu@oiguskantsler.ee